
Revisionsrapport

Granskning av delårsrapport 2014

Bollnäs kommun

*Dennis Hedberg
Hanna Franck-Larsson
Micaela Hedin*

Oktober 2014

Innehållsförteckning

1	Sammanfattande bedömning	1
2	Inledning	3
2.1	Bakgrund	3
2.2	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	3
2.3	Revisionskriterier	3
2.4	Metod	4
3	Granskningsresultat	4
3.1	Rättvisande räkenskaper och god redovisningssed	4
3.2	Resultatanalys	5
3.3	Nämndernas budgetuppföljning och prognos	6
3.4	God ekonomisk hushållning	7
3.4.1	Finansiella mål	7
3.4.2	Mål för verksamheten	8

1 Sammanfattande bedömning

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens delårsrapport för perioden 2014-01-01 – 2014-08-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2014.

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål som kommunfullmäktige fastställt. Revisorernas uttalande avges i den bedömning som de avlämnar till kommunfullmäktige i samband med att delårsrapporten behandlas.

Resultatet för perioden uppgår till 19,1 mnkr (-32,6 mnkr) vilket är 51,7 mnkr bättre i jämförelse med samma period föregående år. Prognosen för helåret pekar på ett negativt resultat, -10,7 mnkr.

Resultatet enligt avstämningen mot balanskravet uppgår till -7,1 mnkr enligt helårsprognosen och då ska noteras att 8,4 mnkr från förra årets balanskravsresultat ligger med i beräkningen. Kommunens bedömning är att omstrukturering av gymnasieskolan och Nytorp bör vara möjlig att tolka som ett synnerligt skäl som kan exkluderas i en balanskravsavstämning. Underskottet ska i enlighet med KL kap 8 §5 återställas inom tre år och fullmäktige ska anta en åtgärdsplan för hur återställandet skall ske.

Nämnderna lämnar en prognos för nettokostnaderna på en avvikelse mot budget om -38,6 mnkr. Socialnämnden och Barn- och utbildningsnämnden visar de största avvikelserna med - 34 mnkr respektive -15,8 mnkr. Det är enligt vår bedömning mycket viktigt att fortsätta det långsiktiga arbetet med att anpassa verksamheterna till de ekonomiska ramarna inom nämndernas verksamheter. Det är väsentligt att beslutade/föreslagna åtgärder genomförs och kompletteras med ytterligare åtgärder om så krävs.

Utifrån vår översiktliga granskning gör vi följande bedömning av kommunens delårsrapport:

- att delårsrapporten i huvudsak är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt. Detta innebär bland annat att delårsrapporten omfattar förvaltningsberättelse, resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, nämndernas redogörelser samt en prognos över förväntat utfall för helårsresultatet. En avvikelse från god redovisningssed avser RKR´s rekommendation nr 22 Delårsrapport.
- i budget 2014 fastställde kommunfullmäktige tre finansiella mål med avseende god ekonomisk hushållning. I delårsrapporten görs en avstämning av de finansiella målen. Kommunstyrelsen bedömer att två inte kommer uppnås för 2014 och ett kommer att delvis uppfyllas. Vi bedömer att resultatet gällande måluppfyllelsen inte är förenligt för de två av tre finansiella målen.

- vi bedömer att det finns en redovisning av måluppfyllelse för kommunfullmäktiges beslutade övergripande verksamhetsmässiga mål i delårsrapporten. Vi bedömer att vidare att måluppfyllelsen är svag. Vi rekommenderar att kommunstyrelsen utvecklar och förtydligar de övergripande verksamhetsmässiga målen.

Nedan sammanfattas övriga väsentliga iakttagelser som gjorts med anledning av granskningen av delårsrapporten som vi rekommenderar kommunstyrelsen att arbeta vidare med:

- i delårsrapporten återfinns ingen sammanställd redovisning. Enligt RKR´s rekommendation nr 22 Delårsrapport ska en sammanställd redovisning upprättas om ett av två villkor är uppfyllda. Då villkoret kring de kommunala koncernföretagens balansomslutning i förhållande till kommunkoncernens balansomslutning ligger högre än 30% är vår rekommendation att kommunen upprättar sammanställd redovisning från år 2014.

2 Inledning

2.1 Bakgrund

Kommuner är enligt den kommunala redovisningslagen (KRL), skyldiga att minst en gång om året upprätta en särskild redovisning (delårsrapport) för verksamheten från årets början.

KL 9 kap 9 a §

Revisorerna skall bedöma om resultatet i delårsrapporten som enligt 8 kap. 20 a § skall behandlas av fullmäktige och årsbokslutet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning skall biläggas delårsrapporten och årsbokslutet.

Revisorernas bedömning av delårsrapporten ska grundas på det ekonomiska resultatet och uppfyllelsen av fullmäktiges mål för ekonomi och verksamhet.

2.2 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Granskningen syftar till att översiktligt bedöma om delårsrapporten ger svar på följande revisionsfrågor.

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda finansiella målen, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för verksamheten, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

Granskningen har utförts enligt god revisions sed. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om delårsrapporten i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i delårsrapporten. Då vår granskning därför inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda felaktigheter kan förekomma.

2.3 Revisionskriterier

Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av delårsrapporten som enligt 8 kap 20 a § KL ska behandlas av kommunfullmäktige.

Granskningen av delårsrapporten innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen och lag om kommunal redovisning
- Rådet för kommunal redovisnings rekommendation 22 samt god redovisningssed i övrigt

- Fullmäktigebeslut avseende god ekonomisk hushållning

2.4 Metod

Granskningen har utförts genom:

- Intervjuer med berörda tjänstemän
- Analys av relevanta dokument
- Översiktlig granskning och analys av det siffermässiga bokslutet per 2014-08-31 samt av resultatprognosen för året
- Översiktlig analys av resultaträkning samt resultatprognos för året
- Översiktlig analys av verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige fastställda målen

Granskningen är inte lika omfattande som granskningen av årsredovisningen utan mer översiktlig. Granskningen är dessutom mer inriktad på analytisk granskning än på substansgranskning.

Rapporten är faktagranskad av personal på ekonomikontoret.

3 Granskningsresultat

3.1 Rättvisande räkenskaper och god redovisningssed

Den upprättade delårsrapporten omfattar perioden januari – augusti vilket är i överensstämmelse med KRL där det sägs att delårsrapporten ska omfatta minst sex och högst åtta månader. Resultatet för perioden uppgår till +19,1 mnkr vilket är 51,8 mnkr bättre i jämförelse med samma period föregående år. Resultatet är dock 16,7 mnkr sämre än budget för perioden.

Delårsrapporten består av förvaltningsberättelse, resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys. I delårsrapporten finns även en resultatsammanställning med utfall, budget och prognos avseende kommunen. En övergripande resultatsammanställning för kommunkoncernen upprättas inte i delårsrapporten. Däremot så finns det med en tabell med periodens resultat för respektive enhet ingående i koncernen.

Enligt RKR´s rekommendation nr 22 Delårsrapport ska en sammanställd redovisning upprättas om något av följande villkor är uppfyllda:

De kommunala koncernföretagens andel av kommunkoncernens intäkter, vilket omfattar såväl verksamhetsintäkter som skatteintäkter och statsbidrag, uppgår till minst 30 procent.

De kommunala koncernföretagens balansomslutning uppgår till minst 30 procent av kommunkoncernens balansomslutning.

Villkoret gällande kommunala koncernföretagens balansomslutning av kommunkoncernens balansomslutning ser ut enligt följande de senaste två räkenskapsåren:

Räkenskapsår	Andel av balansomslutning
2013-12-31	43,6%
2012-12-31	42,4%

Då villkoret kring de kommunala koncernföretagens balansomslutning i förhållande till kommunkoncernens balansomslutning ligger över gränsen om 30% är vår rekommendation att kommunen upprättar sammanställd redovisning från år 2014.

Vi har översiktligt granskat rutinerna för periodiseringar. Vi har granskat ett urval poster bl.a. avseende periodiseringar som är gjorda i samband med delårsrapporten. Vi bedömer att väsentliga poster i stort har periodiserats korrekt.

Vidare sker avvikelse från RKR:s rekommendation nr 11.4 avseende komponentavskrivning. Av rekommendationen framgår att om skillnaden mellan nyttjandeperiod och förbrukning av en materiell anläggningstillgång är väsentlig, ska tillgången delas upp på komponenter. Respektive komponent ska skrivas av separat. Rekommendationen ersätter tidigare rekommendation nr 11.3 och gäller från 2014. Komponentavskrivning har inte införts i kommunen, vilket framgår av redovisningsprinciperna. Vi rekommenderar att anpassning till komponentavskrivning sker.

Bedömning

I vår översiktliga granskning har det, med reservation för det som beskrivits ovan, inte framkommit några omständigheter som tyder på att kommunens delårsrapport är upprättad i strid med lagens krav och god redovisningssed i övrigt. Däremot behöver kommunstyrelsen se över ovan nämnda avvikelser från god redovisningssed och våra föreslagna rekommendationer.

3.2 Resultatanalys

Prognosen för helåret pekar på ett negativt resultat, - 10,8 mnkr, vilket är 38,6 mnkr sämre än budgeterat. Avvikelsen beror främst på:

- Verksamhetens nettokostnad avviker med -53,6 mnkr mot budget
- Skatteintäkter och statsbidrag förväntas bli +15 mnkr bättre än budgeterat

I nedanstående tabell redovisas utfallet för de första åtta månaderna 2014, prognos för utfallet för året samt avvikelsen mot budget.

Resultaträkning mnkr	Utfall delår 2014	Utfall delår 2013	Prognos 2014	Avv. mot budget
Verksamhetens intäkter	261,8	258,4	390,1	0,0
Verksamhetens kostnader	-1 118,7	-1108,1	-1 711,5	-54
Avskrivningar	-39,6	-37,4	-62,8	0,0
Verksamhetens nettokostnader	-896,5	-887,1	-1384,2	-54,0
Skatteintäkter	659,9	618,7	990,0	-2,0
Generella statsbidrag	249,1	239,7	374,0	+17,0
Finansiella intäkter	7,4	6,1	12,0	-4,0
Finansiella kostnader	-0,8	-0,9	-2,6	+4,0
Jämförelsestörande intäkter				
Jämförelsestörande kostnader		-9,1		
Årets resultat	19,1	-32,6	-10,8	-39,0

Kommunens resultat per 31 augusti 2014 visar på ett överskott om 19,1 mnkr. Överskottet per augusti är dock inte tillräckligt högt för att det prognosticerade årsresultatet ska bli positivt. Årsprognosen visar på ett underskott om 10,8 mnkr. Skattehöjningen om 1 krona beräknas inbringa 45 mnkr mer i skatteintäkter för helåret 2014 jämfört med 2013 och är huvudförklaringen till att resultatet för delåret 2014 är så pass mycket bättre än för 2013.

Kommunfullmäktige beslutade 2014-05-26 att åberopa synnerliga skäl för omstrukturering av gymnasiesärskolan samt avveckling av gymnasieverksamheten Nytorp samt uttag av avsatta medel ur den sociala fonden. Enligt balanskravsredovisningen behöver -7,1 mnkr återställas. För 2013 var balanskravsresultatet -8,4 mnkr.

Underskottet från 2013 skulle i enlighet med KL kap 8 §5 återställas inom tre år och fullmäktige skulle anta en åtgärdsplan för hur återställandet skall ske. I delårsrapporten ska kommunen redovisa hur underskottet ska återställas dock saknas denna redogörelse i Bollnäs kommuns delårsrapport.

3.3 Nämndernas budgetuppföljning och prognos

Av större avvikelser mot budget kan nämnas (mnkr):

Nämnden för Lärande och Arbete	-3,0
Barn & utbildningsnämnd	-9,6
Socialnämnd	-24,6

Största avvikelsen mot budget avser socialnämnden, som menar att beslut om besparingar tagits, men att de tar tid att verka. Personalkostnader är högre än budget.

3.4 God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige beslutade om ett koncernövergripande styrkort 2014 som är kopplat till kommunens vision 2020. Styrkortet är uppbyggt utifrån perspektiven:

- Medborgare
- Utveckling, välfärd och tillväxt
- Ekonomi
- Medarbetare
- Arbetsätt och processer

Utifrån det koncernövergripande styrkortet har kommunens verksamheter utformat mål som presenteras i respektive verksamhets styrkort.

3.4.1 Finansiella mål

I delårsrapporten görs en överskådlig avstämning mot kommunens finansiella mål som fastställts i budget 2014:

Finansiellt mål, fastställt av fullmäktige i budget 2014	Utfall delår och prognos 2014	Måluppfyllelse, kommunens bedömning
Det årliga överskottet ska motsvara minst 2% av skatteintäkter och generella statsbidrag.	Periodens resultat är positivt. Prognosen visar ett negativt resultat.	Bedöms inte uppfyllas.
Kommunen ska självfinansiera sina investeringar.	Investeringarna uppgår till 41,9 mnkr för delåret.	Bedöms inte uppfyllas.
Bolagen ska uppvisa ett överskott på minst 5% av det egna kapitalet.	Har ej kunnat beräknats.	Bedöms delvis uppfyllas.

Bedömning

Vår översiktliga granskning visar på att det prognostiserade resultatet inte är förenligt med två av de finansiella målen som fullmäktige fastställt i budget 2014. Vi delar kommunens bedömning att två mål inte kommer att uppfyllas och ett delvis kommer att uppfyllas.

3.4.2 Mål för verksamheten

Kommunen använder en modell med balanserade styrkort där nämnder och bolag ska upprätta styrkort som harmoniserar med kommunens övergripande mål. Målen skall kopplas till resurser och styrningen ska präglas av ett helhetstänkande dvs. kommunens bästa är överordnat de olika verksamheternas behov. Dessa styrkort presenteras i delårsrapporten i respektive styrelse/nämnds verksamhetsberättelse. Redovisningen av styrkortet följer uppdelningen Målet ej uppfyllt, Målet delvis uppfyllt, Målet uppfyllt samt Ingen mätning gjord.

I kommunstyrelsens styrkort för 2014 finns 10 verksamhetsmål. 4 mål bedöms vara delvis uppfyllt, 3 mål bedöms uppfyllas och för 3 mål har ingen mätning genomförts.

Vi konstaterar att NLA har ej redovisat måluppfyllelse vid delåret.

Vi bedömer att det finns en redovisning av måluppfyllelse för kommunfullmäktiges beslutade övergripande verksamhetsmässiga mål i delårsrapporten. Vi bedömer att vidare att måluppfyllelsen är svag.

Bedömning

Vår översiktliga granskning visar på att måluppfyllelsen avseende verksamheten är svag då flera av målen ej mäts för rapportperioden. Vi rekommenderar att kommunstyrelsen utvecklar och förtydligar de övergripande verksamhetsmässiga målen.

2014-10-09

Dennis Hedberg
Projektledare

Micaela Hedin
Uppdragsledare